

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem - pobočka v Liberci rozhodl samosoudkyní Mgr. Lucií Trejbalovou ve věci

žalobkyně:

X

bytem X

zastoupena advokátem JUDr. Martinem Köhlerem
sídlem Vysoká 149/4, Liberec 10

proti

žalovanému:

Ministerstvo práce a sociálních věcí
sídlem Na Poříčním právu 1, Praha 2

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 2. 11. 2020, č. j. X

takto:

- I. Žaloba proti rozhodnutí Ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 2. 11. 2020, č. j. X, se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

1. Žalobkyně se domáhá přezkumu shora označeného rozhodnutí žalovaného, kterým bylo zamítnuto její odvolání a potvrzeno rozhodnutí Úřadu práce České republiky – Krajské

pobočky v Liberci (dále jen „úřad práce“) ze dne 2. 7. 2020, č. j. X, kterým úřad práce snížil žalobkyni od srpna 2020 příspěvek na péči z částky 4 400 Kč na 880 Kč měsíčně.

2. Řízení bylo zahájeno z úřední povinnosti oznámením o zahájení řízení ze dne 13. 5. 2019, v návaznosti na závěry posudku Okresní správa sociálního zabezpečení Liberec (dále jen „OSSZ“) ze dne 28. 2. 2019, že při přiznání příspěvku na péči došlo k nadhodnocení zdravotního postižení žalobkyně a žalobkyně nezvládá pouze 3 základní životní potřeby. Dne 29. 5. 2019 bylo provedeno sociální šetření, OSSZ vypracovala dne 20. 8. 2019 posudek, podle něhož žalobkyně nezvládala 3 základní životní potřeby. Dne 11. 11. 2019 vydal úřad práce rozhodnutí ve věci snížení příspěvku na péči od prosince 2019. Rozhodnutím žalovaného ze dne 11. 12. 2019 bylo prvostupňové rozhodnutí a věc vrácena úřadu práce k dalšímu řízení z důvodu nedostatečného odůvodnění vypracovaného posudku. OSSZ vypracovala dne 27. 4. 2020 nový posudek, podle něhož žalobkyně nezvládá 4 základní životní potřeby, a to mobilitu, stravování, osobní aktivity a péči o domácnost. Zmíněný posudek byl dne 18. 6. 2020 doplněn, OSSZ se v doplnění posudku vyjádřila k námitkám žalobkyně, které se týkaly neuznání základní životní potřeby komunikace a tělesná hygiena.
3. Rozhodnutím ze dne 2. 7. 2020 úřad práce na podkladě doplněného posudku vydal rozhodnutí o snížení příspěvku na péči od srpna 2020 na částku 880 Kč měsíčně, neboť žalobkyně je osobo závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni I (lehká závislost).
4. V odvolacím řízení nechal žalovaný vypracovat posudek Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen „posudková komise“). Rovněž podle posudku posudkové komise ze dne 8. 10. 2020 je žalobkyně osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni I (lehká závislost), žalovaný proto prvostupňové rozhodnutí potvrdil.
5. V odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaný připomenul právní úpravu poskytování příspěvku na péči dle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, a prováděcí vyhlášky č. 505/2006 Sb. Konstatoval, že podkladem rozhodnutí byl posudek posudkové komise ze dne 8. 10. 2020, která vycházela z posudkového spisu OSSZ, spisu správního orgánu, sociálního šetření ze dne 29. 5. 2019, lékařského nálezu z neurologie X ze dne 14. 9. 2020, lékařské zprávy ORL X ze dne 6. 10. 2020, propouštěcí zprávy oddělení následné péče X ze dne 23. 9. 2019 a propouštěcí zprávy z neurologie X ze dne 24. 2. 2020. Posudková komise při ústním jednání vyslechla žalobkyni, která se vyjadřovala k subjektivním potížím. Žalovaný konstatoval, že jednání byla žalobkyně a její zmocněnec přítomni. Žalobkyně nebyla přešetřena lékařem z oboru neurologie, neboť byla doložena nová aktuální lékařská zpráva z neurologie ze dne 14. 9. 2020 a rovněž zpráva z ORL ze dne 14. 9. 2020. Žalovaný hodnotil posudek jako komplexní, objektivní a přesvědčivý, který vycházel i z výsledků sociálního šetření, které provedl sociální pracovník úřadu práce, jehož výsledky jsou již zpracovány do posudku OSSZ. Posudek konstatoval, že žalobkyně nezvládá základní životní potřeby: a) mobilita, d) stravování, i) osobní aktivity a j) péče o domácnost, jde tedy o osobu, která se podle § 8 odst. 2 písm. a) zákona o sociálních službách považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni I (lehká závislost). Žalovaný v rozhodnutí citoval části posudku, které se vyjadřovaly k neuznaným základním životním potřebám. Odmítnul, že by bylo možné postupovat podle vyhlášky č. 388/2001 Sb. a přílohy k zákonu č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením a o změně souvisejících zákonů. K požadavku na doplnění dokazování žalovaný odkázal na podklady, ze kterých posudková komise vycházela, a ustanovení § 25 odst. 3 zákona

o sociálních službách a § 8 odst. 1 písm. e) zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení.

II. Žaloba

6. Žalobou podanou v zákonné lhůtě žalobkyně namítá nepřezkoumatelnost a nezákonnost napadeného rozhodnutí, které bylo vydáno v rozporu se zásadou materiální pravdy, když se žalovaný nevypořádal se všemi uplatněnými námitkami a zdravotními obtížemi.
7. Žalobkyně nejprve připomenula obecné principy a právní úpravu posuzování dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu a zvládání základních životních potřeb podle vyhlášky č. 505/2006 Sb. Namítala neúplnost, nesprávnost a nepřesvědčivost posudkového zhodnocení posudkové komise ze dne 8. 10. 2020. Posudkové závěry nebyly podle přesvědčení žalobkyně učiněny v souladu s § 2a vyhlášky č. 505/2006 Sb. a závěry nebyly dostatečným a přesvědčivým způsobem odůvodněny, neodpovídají reálným schopnostem a možnostem žalobkyně. Posudková komise se nevypořádala s tvrzenými zdravotními obtížemi, na které žalobkyně poukazovala při jednání posudkové komise.
8. Žalobkyně nesouhlasila s tím, že základní životní potřeby komunikace a tělesná hygiena nebyly uznány jako nezvládané. K základní životní potřebě tělesná hygiena žalobkyně uvedla, že není bez pomoci třetí osoby schopna tuto životní potřebu zvládnout v přijatelném standardu, neboť není schopna bez pomoci třetí osoby používat hygienické zařízení, které má doma k dispozici, tedy vanu, a to s ohledem na podstatné omezení pravostranných končetin dle objektivního lékařského nálezu. Žalobkyně jako důkaz navrhla svědeckou výpověď S. H., pečovatelky z organizace Centrum zdravotní a sociální péče Liberec, která je jako jediná přítomna při provádění tělesné hygieny.
9. K základní životní potřebě komunikace žalobkyně namítala, že bez pomoci třetí osoby není schopna zvládnout v přijatelném standardu tuto životní potřebu, neboť není schopna dorozumět se psanou zprávou s ohledem na podstatné omezení pravostranných končetin podle objektivního lékařského nálezu a podle vyhlášky Ministerstva práce a sociálních věcí č. 388/2001 Sb.
10. V posudkovém zhodnocení absentuje odůvodnění ve vztahu k uznaným, tedy samostatně nezvládaným životním potřebám. Toto považuje žalobkyně za zcela nedostatečné, neboť zvládání jednotlivých životních potřeb je nutné hodnotit nejen izolovaně, ale každou potřebu zvlášť i ve vzájemné souvislosti.
11. Před posouzením zdravotního stavu posudkovou komisí žalobkyně deklarovala podstatné zhoršení zdravotního stavu, proto žádala komisi o přizvání k jednání. Posudková komise žádosti žalobkyně sice vyhověla, avšak k samotnému vyšetření nedošlo. Žalobkyně odkázala na závěry rozsudku Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) ze dne 19. 5. 2016, č. j. 6 Ads 40/2016-20, bod 21, podle něhož je vyšetření stěžovatele před posudkovou komisí pravidlem. Žalobkyně dále poukázala na posudek vypracovaný X z OSSZ Liberec ze dne 27. 4. 2020, v němž bylo konstatováno, že zůstává omezení pravostranných končetin více PDK dx a vzhledem k trvalosti nálezu lze funkčnost již hodnotit jako středně závažné postižení. Protože ve druhém pololetí roku 2020 došlo k podstatnému zhoršení zdravotnímu stavu, žalobkyně nezvládá minimálně 6 základních životních potřeb a při jednání posudkové komise nebyla vyšetřena, navrhovala žalobkyně, aby soud k prokázání jejích tvrzení určil poskytovatele zdravotních služeb za účelem vyšetření zdravotního stavu.

12. Z uvedených důvodů žalobkyně navrhovala, aby soud napadené rozhodnutí zrušil pro vady řízení a nezákonnost a věc vrátil k dalšímu řízení žalovanému, kterému uloží povinnost nahradit žalobkyni náklady řízení.

III. Vyjádření žalovaného

13. V písemném vyjádření k žalobě žalovaný shrnul průběh řízení ve věci snížení příspěvku na péči. V rámci odvolacího řízení ve věci žádosti žalobkyně o zvýšení příspěvku na péči žalovaný s odkazem na posudek posudkové komise ze dne 28. 2. 2019 a jeho doplnění ze dne 1. 4. 2019 žalovaný poukázal na to, že žalobkyně byla již k datu 24. 7. 2017 považována za osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni I (lehká závislost). Proto úřad práce zahájil z úřední povinnosti řízení ve věci snížení příspěvku na péči a dne 11. 11. 2019 o snížení příspěvku od prosince 2019 rozhodl. Žalovaný toto rozhodnutí zrušil a věc vrátil úřadu práce k novému projednání, na to byl zdravotní stav žalobkyně posouzen posudkem OSSZ ze dne 27. 4. 2020, podle něhož je žalobkyně osobou, která se považuje za osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni I (lehká závislost). Úřad práce tedy dne 2. 7. 2020 rozhodl o snížení příspěvku na péči na 880 Kč měsíčně od srpna 2020.
14. Žalovaný nechal posudkovou komisi vyhotovit posudek ze dne 8. 10. 2020. K námitce, v níž se žalobkyně dovolávala vyhlášky č. 388/2011 Sb., žalovaný uvedl, že tuto vyhlášku nelze na příspěvek na péči aplikovat. Žalovaný odmítnul námitku, že nebylo provedeno vlastní vyšetření žalobkyně při jednání posudkové komise. K této otázce konstatoval, že byla doložena aktuální lékařská zpráva z neurologie ze dne 14. 9. 2020, a proto nebyla žalobkyně přešetřena přísedícím lékařem z oboru neurologie, neboť lékař vycházel z aktuálního lékařského nálezu. Posudek byl žalovaným hodnocen jako komplexní, objektivní a přesvědčivý, byl proto považován stěžejní důkazní prostředek. Žalovaný navrhoval, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítnul.

IV. Posouzení věci krajským soudem

15. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí a řízení jeho vydání předcházející v řízení dle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb. soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), v rozsahu a z hlediska žalobních bodů s tím, že byl vázán skutkovým i právním stavem v době rozhodování správního orgánu dle § 75 odst. 1, odst. 2 s. ř. s.
16. K projednání žaloby nařídil soud k žádosti žalobkyně ústní jednání. Při něm žalobkyně setrvala na svém stanovisku i důkazních návrzích, navrhovala napadené rozhodnutí zrušit z důvodu vadného posouzení základních životních potřeb komunikace a tělesná hygiena jako zvládaných. Rovněž žalovaný setrval na skutečnostech uvedených v písemném vyjádření v žalobě s ohledem na to, že při jednání žalobkyně nic nového neuvedla. Soud k doplnění dokazování nepřistoupil, což zdůvodní následně.
17. Předmětem soudního přezkumu je rozhodnutí o snížení příspěvku na péči. Tato dávka se dle § 7 zákona o sociálních službách poskytuje osobám závislým na pomoci jiné fyzické osoby za účelem zajištění potřebné pomoci. Nárok na příspěvek má osoba, která splňuje předpoklady uvedené v § 4 odst. 1 uvedeného zákona, která z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřebuje pomoc jiné fyzické osoby při péči o vlastní osobu a při zvládání základních životních potřeb ve stupni závislosti podle § 8 zákona o sociálních službách.

18. Podle § 8 odst. 2 písm. a) zákona o sociálních službách se osoba starší 18 let věku považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni I (lehká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat 3 nebo 4 základní životní potřeby. Podle písm. b) předmětného ustanovení se osoba starší 18 let věku považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II (středně těžká závislost), jestliže není schopna zvládat 5 nebo 6 základních životních potřeb. Další podmínkou je každodenní pomoc, dohled nebo péče jiné fyzické osoby. V § 9 zákona o sociálních službách zákonodárce vymezil základní životní potřeby, jejichž samostatné zvládání se hodnotí pro účely stanovení stupně závislosti na pomoci jiné osoby a stanovil kritéria pro hodnocení schopnosti základní životní potřeby. Podrobnosti pak obsahuje vyhláška č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách, přičemž její příloha č. 1 vymezuje aktivity pro jednotlivé základní životní potřeby, které se hodnotí pro účely stanovení stupně závislosti.
19. V prvním stupni řízení o přiznání příspěvku na péči se podle § 25 odst. 1 zákona o sociálních službách provádí sociální šetření, dále si správní orgán prvního stupně požádá o posouzení stupně závislosti příslušnou OSSZ, která dle § 25 odst. 3 zákona o sociálních službách při posuzování stupně závislosti osoby vychází ze zdravotního stavu osoby doloženého nálezem ošetřujícího lékaře, z výsledku sociálního šetření a zjištění potřeb osoby, popřípadě z výsledků funkčních vyšetření a z výsledku vlastního vyšetření posuzujícího lékaře.
20. Z § 28 odst. 2 ve spojení s § 25 odst. 3 zákona o sociálních službách vyplývá, že v rámci odvolacího řízení se obdobně jako v řízení před správním orgánem prvního stupně vyžaduje posouzení stupně závislosti osoby žadatele na pomoci jiné osoby s tím, že pro účely odvolacího řízení toto posouzení provede na žádost odvolacího správního orgánu příslušná posudková komise Ministerstva práce a sociálních věcí. Odvolací správní orgán pak z posouzení zdravotního stavu žadatele a posouzení stupně závislosti posudkovou komisí vychází jako ze stěžejního důkazu, který podléhá hodnocení odvolacího správního orgánu z hlediska přesvědčivosti a úplnosti, když hodnocení nepodléhá odborné lékařské závěry posudků, neboť k takovému hodnocení nedisponují správní orgány příslušnými medicínskými znalostmi.
21. Výkladem uvedených ustanovení se zabírala jak judikatura krajských správních soudů, tak početná judikatura Nejvyššího správního soudu. Rozsudky NSS (např. ze dne 23. 9. 2009, č. j. 4 Ads 57/2009-53; ze dne 30. 9. 2009, č. j. 4 Ads 50/2009-63; ze dne 3. 2. 2010, č. j. 3 Ads 77/2009-59; ze dne 21. 7. 2011, č. j. 3 Ads 105/2011-54, všechny dostupné na www.nssoud.cz) uvedená ustanovení zákona o sociálních službách jednoznačně vykládají tak, že na posudek posudkové komise jako rozhodující důkaz ve smyslu § 50 odst. 4 správního řádu obstaraný v odvolacím řízení o příspěvku na péči je třeba klást požadavky na jeho úplnost a přesvědčivost. Dále je třeba uvést, že ačkoli se v odvolacím řízení jedná o tzv. povinný důkaz, jeho správnost není předpokládána, nejedná se o závazné stanovisko či podklad, a posudek musí být jako důkaz odvolacím správním orgánem hodnocen z hlediska úplnosti a přesvědčivosti. Jinými slovy odvolací správní orgán nemůže bez dalšího závěry posudku převzít, aniž by před tím dospěl k závěru, že posudek byl přijat nejen správným procesním postupem, ale je také úplný a přesvědčivý, tedy že vychází z dostatečných podkladů, není s nimi v rozporu, vypořádal se se všemi rozhodnými skutečnostmi pro posouzení rozhodné otázky, a to včetně skutečností, které uvádí účastník řízení, jehož zdravotní stav a stupeň závislosti je posuzován. Není věcí správního soudu,

aby tuto činnost správního orgánu, jež si posudek ve správním řízení pro účely posouzení odvolání vyžádal, nahrazoval (srov. např. rozsudek NSS ze dne 8. 7. 2011, č. j. 3 Ads 74/2011-57, www.nssoud.cz), jeho úkolem je posoudit závěry žalovaného a zákonnost správních rozhodnutí ve věci.

22. V projednávané věci je sporné, zda žalovaný správně vyhodnotil úplnost a přesvědčivost posudku posudkové komise, podle jehož závěrů žalobkyně nezvládá pouze 4 základní životní potřeby a je mimo jiné schopna zvládat základní životní potřeby c) komunikace a f) tělesná hygiena dle přílohy č. 1 písm. a) vyhlášky č. 505/2006 Sb.
23. V první řadě musí soud odmítnout námitky, v nichž žalobkyně namítala nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí. Podle názoru soudu odůvodnění napadeného rozhodnutí vyhovuje požadavkům § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu. Z rozhodnutí vyplývá, z jakých podkladů žalovaný vycházel, jak hodnotil stěžejní podklad rozhodnutí, kterým je v souladu s § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb. posudek posudkové komise. Rozhodnutí dostatečně reagovalo na námitky týkající se zdravotních obtíží žalobkyně citací příslušných posudkových zjištění a závěrů. Stejně tak se žalovaný vypořádal s námitkami, v nichž se žalobkyně dovolávala právní úpravy dle vyhlášky č. 388/2011 Sb. Z rozhodnutí je zřejmé, že žalovaný považoval podklady pro vypracování posudku za postačující, žalovaný také řádně odůvodnil, proč nepovažuje za vadu, že žalobkyně nebyla posudkovou komisí přešetřena, a proč nevyhověl dalším důkazním návrhům žalobkyně.
24. S hodnocením žalovaného, že posudek posudkové komise ze dne 8. 10. 2020 byl úplný, správný a přesvědčivý, se soud plně ztotožnil. Z posudku posudkové komise, která jej zpracovala v příslušném složení, je zřejmé, že zdravotní stav žalobkyně byl posouzen komplexně, a to na základě dostatečné zdravotnické dokumentace, s přihlédnutím k výsledkům sociálního šetření. To bylo v souladu s § 25 odst. 1 zákona o sociálních službách provedeno a výsledky byly zapracovány do posudku OSSZ ze dne 20. 4. 2020, který byl posudkové komisi k dispozici. Svoje subjektivní zdravotní potíže žalobkyně vylicila nejen při sociálním šetření, ale posudkové komisi je znovu podrobně popsala v průběhu jednání dne 8. 10. 2020.
25. Žalobkyně neuvádí konkrétně, jaké tvrzené zdravotní potíže nebyly posudkovou komisí zaznamenány a hodnoceny v rámci posouzení zvládání jednotlivých základních životních potřeb. Žalobkyně se potřebných náležitostí posudku dovolává často v obecné rovině, aniž by specifikovala, jaké relevantní podklady nebyly podle ní v posudku zohledněny či s jakými odlišnými lékařskými závěry či pochybnostmi ohledně zdravotního stavu se měla posudková komise ještě vypořádat. Na žádné konkrétní nesrovnalosti a rozpory, které má na zřeteli citovaná judikatura, žalobkyně nepoukazuje.
26. Posudek nelze hodnotit jako neúplný jen proto, že posudková komise neprovedla vlastní vyšetření žalobkyně, ačkoli byla na jednání dne 8. 10. 2020 přítomna. Tuto námitku žalobkyně uplatnila již v odvolacím řízení, žalovaný se s ní vypořádal a soud se s jeho vysvětlením ztotožnil. NSS ve své judikatuře uvádí, že „*přímé osobní vyšetření posuzované osoby lékařem okresní správy sociálního zabezpečení a posudkovou komisí by mělo být pravidlem. Takové pravidlo však nemůže platit bezvýjimečně a vždy musí být náležitě zohledněny konkrétní okolnosti projednávaného případu*“ (viz rozsudek ze dne 14. 9. 2011, č. j. 4 Ads 82/2011-44). I v žalobkynin citovaném rozsudku ze dne 19. 5. 2016, č. j. 6 Ads 40/2016-20, NSS dovodil, že dle § 16a odst. 4 písm. b) zákona č. 582/1991 Sb. jde o oprávnění, nikoli bezvýjimečnou povinnost posudkové komise vyzvat posuzovanou osobu k podrobení se odbornému vyšetření. Pokud tedy měla posudková komise dostatek

podkladů pro provedení posouzení schopnosti zvládat jednotlivé aktivity, které jsou vymezeny pro definované základní životní potřeby, a současně žalobkyně při jednání předložila aktuální lékařské zprávy, zejména zprávu z neurologického vyšetření X ze dne 14. 9. 2020, nebylo pochybením, pokud přítomný další lékař posudkové komise - neurolog - znovu odborné vyšetření žalobkyně neprovedl a posudková komise vycházela z tohoto aktuálního lékařského nálezu, který nepochybně reflektoval zdravotní stav žalobkyně v druhé půli roku 2020. Vzhledem k popsané diagnóze se jednalo o relevantní lékařskou zprávu, objektivizující aktuální zdravotní stav žalobkyně.

27. K vlastnímu posouzení, že žalobkyně zvládá základní životní potřeby c) komunikace a f) tělesná potřeba, soud uvádí následující. Lze souhlasit s obecnými závěry, které žalobkyně ve vztahu k posuzování schopnosti osoby zvládat základní životní potřeby uvedla. Schopnost osoby zvládat základní životní potřeby pro účely stanovení stupně závislosti se hodnotí v přirozeném sociálním prostředí a s ohledem na věk fyzické osoby. Za neschopnost zvládnutí základní životní potřeby se považuje stav, kdy porucha funkčních schopností dosahuje úrovně úplné poruchy nebo poruchy těžké, kdy i přes využívání zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby a využívání běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím zdravotnického prostředku nelze zvládnout životní potřebu v přijatelném standardu (§ 1 odst. 4 vyhlášky č. 505/2006 Sb.). Pokud osoba není schopna z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu zvládat alespoň jednu z aktivit, která je pro schopnost zvládat základní životní potřebu vymezena v příloze č. 1 k této vyhlášce, není schopna základní životní potřebu zvládat, a to bez ohledu na příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu (§ 2a vyhlášky č. 505/2006 Sb.).
28. Podle přílohy č. 1 písm. c) vyhlášky č. 505/2006 Sb. se za schopnost zvládat základní životní potřebu komunikace považuje stav, kdy osoba je schopna 1. vyjadřovat se srozumitelně mluvenou řečí a dorozumět se jejím prostřednictvím s jinými osobami v rozsahu běžné slovní zásoby odpovídající věku a sociálnímu postavení, 2. chápat obsah přijímaných a sdělovaných zpráv, 3. vytvářet rukou psanou krátkou zprávu, 4. porozumět všeobecně používaným základním obrazovým symbolům a zvukovým signálům, 5. používat běžné komunikační prostředky.
29. Tvrdím, že žalobkyně není schopna tuto základní životní potřebu zvládat bez pomoci třetí osoby, se posudková komise dostatečně na podkladě objektivizovaného zdravotního stavu žalobkyně zabývala. Na základě zjištění, že u žalobkyně nebyla prokázána praktická a úplná nevidomost obou očí, praktická nebo úplná hluchota, těžké formy hluchoslepoty, poruchy řeči, a nebyla prokázána střední, těžká nebo hluboká mentální retardace s průměrnou hodnotou IQ obvykle nižší než 50, nebo středně těžká a těžká demence, a ani jiné těžké psychické postižení s prokazatelnými dlouhodobými těžkými poruchami komunikace, a na základě toho, že byla schopna porozumět a dorozumět se mluvenou srozumitelnou řečí a že hybnost horních končetin a úchopová schopnost byla pouze lehce omezena a svalová síla byla oboustranně v normě, posudková komise dovodila, že žalobkyně byla schopna psaní. Kromě samotného tvrzení žalobkyně žádný z podkladů, z nichž posudková komise vycházela, opak neprokazuje (viz posudkovou komisi zdůrazněné závěry z neurologického nálezu X ze dne 24. 2. 2020 a závěry X, která ve zprávě ze dne 14. 9. 2020 konstatovala lehké snížení hybnosti vpravo). Zmínka žalobkyně o podstatném omezení pravostranných končetin s odkazem na objektivní lékařský nález je obecná. A jak již vysvětlil žalovaný, hlediska, podle nichž se dle vyhlášky č. 388/2011 Sb., o provedení některých ustanovení zákona o poskytování dávek osobám se zdravotním

postižením, má postižení klasifikovat jako zvlášť těžké funkční postižení, nelze na danou věc aplikovat.

30. Žalobkyně dále namítala, že nezvládá základní životní potřebu tělesná hygiena uvedenou pod písm. f) přílohy č. 1 vyhlášky č. 505/2006 Sb., neboť není schopna samostatně použít vanu. Podle uvedené právní úpravy platí, že za základní schopnost zvládat životní potřebu tělesná hygiena se považuje stav, kdy osoba je schopna 1. použít hygienické zařízení, 2. dodržovat tělesnou hygienu, mýt si a osušovat si jednotlivé části těla, 3. provádět celkovou hygienu, 4. česat se, provádět ústní hygienu, holit se.
31. Posudková komise při hodnocení zvládání uvedené základní životní potřeby vyšla ze zjištění, že u žalobkyně se nejedná o těžkou funkci obou horních a dolních končetin, ztrátu zraku nebo duševních kompetencí, které by žalobkyni bránily provést celkovou hygienu. Byla shledána schopnost umýt se u umyvadla, připravit si lázeň. Byla zjištěna schopnost využít pomůcky – přidržovací madla v koupelně, sedák u umyvadla i ve vaně. Posudková komise zdůraznila, že se u žalobkyně nejedná o těžké postižení hybnosti a svalové síly končetin, které by jí ve vykonávání takové základní životní potřeby bránilo. Lze akceptovat, že není nezbytnou podmínkou pro provedení očisty každodenní použití vany, ale skutečnost, zda je osoba schopna umývat jednotlivé části těla, např. i v umyvadle. Při objektivizovaném zdravotním stavu byla žalobkyně schopna každodenní tělesnou hygienu zvládnout. Pomoc při vstupu a výstupu z vany není posudkovým kritériem, tedy není hodnocenou aktivitou základní životní potřeby tělesná hygiena. Nelze přehlédnout, že na základě zdravotní podkladové dokumentace nebylo zjištěno těžké postižení smyslových a fyzických schopností, přes prokázaná postižení pravostranných končetin se u žalobkyně nejedná o významný pokles svalové síly, je zachovaná schopnost přemísťování, úchopu a přidržování. Lze doplnit, že dopomoc s koupáním spadá do oblasti pečovatelské služby, která se však v celkovém rozměru i jednotlivostech do nezvládání základních životních potřeb nezahrnuje. Soud zdůrazňuje, že schopnost zvládat základní životní potřeby se hodnotí z hlediska funkčních dopadů zdravotního postižení, které jsou objektivizovány příslušnými odbornými vyšetřeními, nikoli na základě subjektivního vyličení toho, jak je některá z dílčích aktivit prováděna.
32. Soud nemohl souhlasit se žalobkyní, že posudek je nedostatečný, neboť v něm absentuje odůvodnění ve vztahu k uznaným, tedy samostatně nezvládaným základním životním potřebám. V daném případě nepovažuje soud za vadu, pokud se posudková komise podrobně nevyjadřovala k základním životním potřebám, které byly v posudku OSSZ ze dne 20. 4. 2020 (a předtím i v rámci předchozích posouzení zdravotního stavu žalobkyně) hodnoceny jako nezvládané a žalobkyně proti tomuto posouzení a hodnocení dle kritérií vyhlášky č. 505/2006 Sb. a její přílohy č. 1 v průběhu celého správního řízení neměla žádné připomínky. Lze dodat, že podrobné hodnocení zvládaných základních životních potřeb, s nímž se zjevně posudková komise ztotožnila, je obsaženo v posudku posudkové lékařky OSSZ X.
33. V této souvislosti soud k poukazu žalobkyně na dílčí zjištění X o omezení pravostranných končetin upozorňuje na to, že posudková lékařka základní životní potřebu a) mobilita hodnotila, přes zjištění o postižení pravostranných končetin, jako nezvládanou hraničně, přičemž zdůraznila větší postižení pravé dolní končetiny, zatímco ve vztahu k postižení pravé horní končetiny konstatovala zachování úchopu, lehkou hypestesii, lehký neurodeficit. Žádný z posudků ani žádná odborná lékařská zpráva nezaznamenala, že by byla žalobkyně pravostranně ochrnutá, jak bylo žalobkyní zmíněno při ústním jednání.

34. Žalovaný tedy měl k dispozici v souladu s § 28 odst. 2 zákona o sociálních službách posudek posudkové komise o posouzení stupně závislosti žalobkyně, který byl jako rozhodující důkaz úplný, přesvědčivý a celistvý. Z tohoto důvodu soud nevyhověl návrhům na doplnění dokazování svědeckou výpovědí pečovatelky X ani na ustanovení poskytovatele zdravotních služeb za účelem vyšetření zdravotního stavu. Tyto další důkazy považoval soud s ohledem na kvalitu posudku posudkové komise za nadbytečné (srov. např. rozsudek NSS ze dne 29. 8. 2019, č. j. 9 Ads 84/2018-32). A jak již vysvětlil, neprovedení vlastního vyšetření žalobkyně posudkovou komisí výpovědní hodnotu posudku nesnížilo.
35. Ve správním řízení bylo jednoznačně prokázáno, že žalobkyně byla osobou závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni I (tj. lehká závislost) podle § 8 odst. 2 písm. a) zákona o sociálních službách, neboť z důvodu dlouhodobého nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat 4 základní životní potřeby, nikoli 6 základních životních potřeb, jak namítala. Žalovaný tedy rozhodoval na základě řádně zjištěného skutkového stavu a v souladu se zákonem odvolání žalobkyně zamítnul a potvrdil rozhodnutí příslušného úřadu práce o snížení příspěvku na péči.

V. Závěr a náklady řízení

36. Na základě shora uvedených závěrů neshledal soud žalobu důvodnou a postupem dle § 78 odst. 7 s. ř. s. ji zamítl.
37. O nákladech řízení bylo rozhodnuto podle ustanovení § 60 odst. 1 věta první s. ř. s. ve spojení s § 60 odst. 2 s. ř. s. Neúspěšné žalobkyni náhrada nákladů řízení nepřísluší a žalovaný na ni nemá i přes úspěch ve věci právo, jelikož se jednalo o věc sociální péče, ve které nelze správnímu orgánu přiznat právo na náhradu nákladů řízení. Soud proto vyslovil, že žádný z účastníků nemá na náhradu nákladů řízení právo.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Liberec 4. březen 2021

Mgr. Lucie Trejbalová
samosoudkyně